

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wcielenia gminy wsi Skolego do gminy miasteczka Skolego w myśl § 96 ustawy dla miast nieobjętych ustawą z dnia 13. marca 1889 i znacznie-
szych gmin z dnia 3. lipca 1896.

Wysoki Sejmie!

Zwierzchność gminy miasteczka Skolego, podlegającego ustawie z d. 3. lipca 1896, działając na mocy uchwały Rady gminnej, wniosła dnia 26/4 1897 prośbę do Wydziału krajowego o zastosowanie §. 96 ustawy z d. 3/7 1896 i przeprowadzenie pertraktacji z gminą wsi Skolego celem połączenia obu miejscowości w jedną administracyjną gminę. Prośbę tę uzasadniała zwierzchność gminy miasteczka Skolego wyczerpująco względami przedewszystkiem na policję miejscową, której należyte wykonanie w dotychczasowych warunkach jest, jeżeli nie możliwe, to przynajmniej bardzo utrudnione.

Zwierzchność gminy dodaje, że od należytego wykonania policji miejscowej, od utrzymania porządku, czystości, przeprowadzenia należytej kanalizacji i ścieków, ułatwień komunikacyjnych itd. zawisła cała przyszłość Skolego, ponieważ ta podnosząca się miejscowość oddalona o kilka godzin od Lwowa i położona wśród pięknych gór nad rzeką Oporę jest miejscem pobytu letników, których liczba z każdym rokiem się zwiększa, co znowu na dobrobyt mieszkańców obu miejscowości jak największy wpływ mieć może.

Z dochodzenia, które Wydział krajowy przez delegowaną komisją na miejscu przeprowadził, okazuje się, że żądanie gmiany miasteczka Skolego jest zupełnie uzasadnione.

Obie gminy zamknięte wysokimi górami w niezbyt szerokiej dolinie Oporu, stanowią, jak to zresztą plan sytuacyjny do aktów dołączony uwidocznia, jedną ściśle ze sobą zwartą miejscowość, w której zabudowania miasteczka i wsi, nietylko że graniczą ze sobą i stykają się, ale nadto ulice wsi wchodzą klinem prawie do samego rynku miasteczka, a odwrotnie ulice miasteczka sięgają aż do terytorium wsi. W niektórych miejscach są oba terytoria wsi i miasteczka poprzerzynane, i komplikacje w tej mierze dochodzą tak daleko, że jak to zwierzchność gminną miasteczka przykładami udowadnia, zdarzają się i takie wypadki, że połowa realności i domu leży w obrębie miasteczka, podlegającego ustawie budowlanej z dnia 4. kwietnia 1889 a druga zaś połowa domu leży w obrębie wsi, gdzie tylko przepisy dla policji budowlanej i ogniowej dla wsi obowiązują. Budujący musiał starać się o konsens budowlany od obu zwierzchności gminnych.

Dodać do tego należy, że wszystkie ścieki i kanały miasteczka stosując się do naturalnej pochyłości gruntu ku rzece, muszą być ku Oporowi budowane, a pomiędzy rzeką Opor a miasteczkiem leży terytorium wsi.

Że w tych warunkach o należytem i jednolitem wykonywaniu policyi miejscowej mowy nie ma, tego udowodniać prawie nie potrzeba, tak samo nawet dziwić się nie można, że w miejscowości gdzie jest dwóch gospodarzy nawet do ostrych zatargów własnie z powodu policyi miejscowej przyjsć musiało. I tak, skarży się zwierzchność gmina miasteczka, że nie może wykonywać należycie policyi budowniczej i ogniowej, że zwierzchność gminna wsi przeszkadza jej w urządzeniu ścieków i kanałów niepozwalając prowadzić takowych przez terytoryum wsi, że gmina miasteczka posiada odpowiednią rzeźnię, gdzie bydło i mięso jest przez odpowiednie organa sanitarne oglądane, a na wsi pozwala wójt bić bydło podejrzanego pochodzenia. Kontrola nad przemycaniem mięsa jest wobec zwartego terytoryum niemożliwa, a nadto ponosi miasteczko straty w dochodach z dodatku konsumcyjnego do mięsa, którego na wsi nie ma.

Nadto uzala się zwierzchność miasteczka, że nie może dla dogodności letników ani budek kąpielowych nad Opozem postawić, ani kładki na Oporze, celem otworenia spacerów dla gości po drugiej stronie Oporu, ponieważ zwierzchność wsi stawia ze swej strony temu przeszkody.

Z drugiej strony akty zwierzchności gminy wsi wykazują, że zwierzchność wsi wnosi do położonych Władz zażalenia na zwierzchność miasteczka.

W ten sposób prowadzono spór o wykonywanie policyi na dworcem kolejowym o regulamin fiaków, dalej proces prowizoryalny o drogę do lasu miejskiego, spór prowizoryalny o pobór szutru i kamienia z łożyska Oporu, spór o granicę pastwiska, spór o wcielania domów budowanych częścią na jednym terytoryum, częścią na drugim i t. d.

Jeżeli się do powyższych komplikacji doda fakta, że miasteczko i wieś stanowią jedną gminę katastralną, że księgi gruntowe są wspólne, że parafia tak rzym.-kat. jak i gr.-kat. jest jedna, że cmentarz wspólny, że pastwiska gminne są wspólne i szkoła wspólna nasuwa się mimowolnie pytanie, dlaczego powyższe gminy nie są oddawna połączone.

Postanowienie ustawy gminnej z d. 12. sierpnia 1866 dopuszczające połączenie tylko w drodze dobrowolnej ugody, stało temu na przeszkodzie, albowiem faktów łączenia się w drodze dobrowolnej ugody nie ma, jakkolwiek jest cały szereg gmin, w których takie połączenie jest koniecznością.

Dopiero gdy ustawa z d. 3. lipca 1896 dopuszczająca połączenie i w drodze przymusowej została ogłoszoną, przystąpiła zwierzchność miasteczka Skolego do akcji w celu złączenia obu gmin i Rada gminna Skolego w należyte uzasadnionej uchwale z d. 16. października 1896 zgodziła się na połączenie, uznając jego konieczność. Natomiast Rada gminna wsi Skolego załatwiając wniosek Rady gminnej miasteczka Skolego na dobrowolne połączenie się postanowiła uchwałą z d. 8. listopada 1896 nie zgodzić się na połączenie. Również bez skutku interweniowała Komisya Wydziału krajowego i Rada gminna, w której zasiada 9 włościan i 9 izraelitów, uchwaliła dnia 27. września 1897 nie przystąpić do połączenia się a tem samem nie wchodzić w jakiegokolwiek rokowania. Komisya Wydziału krajowego badała dla jakich powodów wieś Skole nie chce się połączyć, a nawet przesłuchiwała zwierzchność gminy protokolarnie w tej mierze. Powody przez zwierzchność gminy przytoczone są błahe.

I tak np. obawiają się rządów naczelnika miasteczka dr. Mironowicza, chociaż po połączeniu nastąpić muszą nowe wybory i połączone gminy wybiorą kogo zechcą; nie chcą płacić długów miasteczka, nawiasowo powiedzieć stosunkowe nieznacznych a zapominają o tem, że wezmą udział w dosyć znacznych porządkach miasteczka. Zauważyć przy tem należy, że członkowie gminy płacą na samą administracyę 14% dodatków, a administracya ta jest nad wszelki wyraz prymitywną. I tak np. pisarz u notaryusza jest pisarzem gminnym załatwia przeto sprawy tylko wczesnym rankiem, lub wieczór, a kancelarya gminna jest cały dzień po większej części zamkniętą. Naczelnik gminy nie umie ani czytać ani pisać. Część kosztów administracyjnych oczywiście odpadnie po połączeniu. Tak samo błądą jest obawa ucisku w sprawach budowlanych, — albowiem ustawa budowlana dla miasteczek dopuszcza znaczne ulgi w oddalonych od centrum ulicach.

Wobec powyższego stanu rzeczy nie pozostaje nic innego jak połączenie wbrew woli jednej gminy ustawą krajową, która zarazem regulować ma stosownie do ostatniego ustępu § 96 ust. z d. 3. lipca 1896 i stosunki majątkowe obu gmin.

Dla ocenienia tych stosunków podajemy następane daty:

Ludność miastach: rzym.-kat. 126, gr.-kat. 504, izrael. 1669.

wsi:	"	"	132,	"	"	888,	"	284.
Dochody " miasteczka	wynoszą	według	budżetu	na	rok	1897	.	4080·76 zł.
Wydatki	.	.	.	.	.	.	.	4388·98 "

Niedobór	308·22 "
--------------------	----------

który pokryto 6% dodatkiem do podatków bezpośrednich, wynoszących 5534 zł. 28 ct.

Budżet szkolny miasteczka	wynosi	w	dochodach	.	.	.	286·30 zł.
W wydatkach	.	.	.	.	.	.	2202·98 "

Niedobór	1916·68 "
--------------------	-----------

pokryto 34% dodatkiem.

Budżet wsi na r. 1897	wynosi	w	dochodach	.	.	.	858— zł.
W wydatkach	.	.	.	.	.	.	1064— "

Niedobór	206— "
--------------------	--------

który pokryto 14% dodatkiem do podatków, wynoszących 1541 zł. 98 ct.

Niedobór budżetu szkolnego pokryto 18% dodatkiem do podatków.

Jak inwentarz gminy miasteczka Skolego udowadnia składa się majątek miasteczka z następujących części:

Grunta

las	329 morg	1151 sąż.
pastwiska około w 6 parcelach	16 "	
prócz tego placów publicznych około	15 "	
i inne pomniejsze parcele.		

Oprócz tego posiada miasteczko 56 morgów 825 sążni pastwiska i dróg, które są wspólne z wsią Skolego.

Realności:

Rzeźnia wartości 5000 zł., która przynosi rocznie 1250 zł. dochodu.

Szkoła murowana 15.000 zł. i inne pomniejsze budynki wartości 820 zł.

kapitały	2095·35 zł.
fundusz ubogich	2222·63 "
rekwizyta ogniowe	2200— "
sprzęty itd.	736— "

W stanie biernym inwentarza z końcem roku 1896 zapisaną jest reszta niespłaconej pożyczki w kwocie 11.903 zł. zaciągniętej na pokrycie kosztów budowy rzeźni i szkoły.

W końcu do inwentarza gminy miasteczka Skolego zauważa się, że las jest ekwiwalentem serwitutowym, przyznanym gminie miasteczka Skolego, jako majątek całej gminy tak chrześcijańskiej jak i żydowskiej, i takowy jest zainstalowany jako majątek gminy. Dochody z lasu używane są łącznie na pokrycie wydatków gminnych, a członkowie gminy nie mają żadnych specjalnych praw.

Inwentarz gminy wsi Skolego wykazuje z końcem 1896 r. następujący stan majątkowy gminy:

W gruntach:

a) las około 189 morgów w 8 parcelach,

b) łąki, nawiasowo powiedziawszy, nieprzynoszące gminie żadnego dochodu, w 9 parcelach około 16 morgów,

c) pastwiska w 8 parcelach około 36 morgów.

W realnościach posiada gmina mały budynek na kancelaryę i szopę w wartości 800 zł.

W kapitałach 1750 zł. (w papierach).

W funduszu ubogich 115 zł, 38 ct.

Oprócz tego posiada gmina w depozycie Wydziału powiatowego kapitał 6000 zł. powstały ze sprzedaży drzewa z lasu gminnego przez licytację, przeprowadzoną przez Wydział powiatowy.

Rekwizyta i sprzęty w wartości około 622 zł.

Stan bierny żaden.

Do inwentarza majątku gminy wsi Skolego czynimy następujące uwagi:

1. Las wsi Skolego jest ekwiwalentem serwitutowym, przyznanym na własność gminy wsi Skolego i jest zainventaryzowany jako majątek gminy wsi Skolego. Członkowie gminy nie mają żadnych praw i dopiero w roku 1896 uchwaliła Rada gminna wydawać członkom gminy drzewo budulcowe na reparacje budynków po 10 sztuk, sztuka po 50 ct., zaś na nowe budynki po 1 zł. bez określenia jakości tej sztuki. Uchwała ta uszczuplająca dochody gminy ma ten skutek, że jedni mają drzewo budulcowe po nader niskich cenach, a drudzy płacą dodatki do podatków na pokrycie niedoborów budżetowych.

Z powyższego zestawienia okazuje się, że w stosunkach majątkowych obu gmin nie ma wielkiej różnicy, majątek gminy miasteczka Skolego wynosi po potrąceniu stanu biernego 20.153 zł. 12 ct., zaś majątek wsi 15.109 zł. Po połączeniu obu gmin obniży się prawdopodobnie stopa % dodatków uiszczanych na pokrycie wydatków gminnych.

Mimo tego wszystkiego i mimo okoliczności, że złączona gmina zmuszoną będzie porobić znaczniejsze wkłady na uporządkowanie wcielonej gminy, Wydział krajowy sądzi, że odpowie to słuszności i sprawiedliwości, jeżeli na rzecz członków gminy wsi Skolego poczynione będą pewne koncesje w szczególności należało by im przyznać:

a) prawo otrzymywania drzewa budulcowego i opałowego po niższych cenach — o 50% taryfy lasowej, na naprawę budynków i opał tychże własnych budynków po poprzednim sprawdzeniu potrzeby.

b) Kapitał 6000 zł. ulokowany w kasie Wydziału powiatowego, obligacya na 1600 zł. użyte być mają, jak to zresztą gmina wsi Skolego sobie życzyła, na założenie kasy pożyczkowej nadto po niższych odsetkach wyłącznie dla członków wsi Skolego.

c) ażeby członkowie wsi Skolego nie podnosili zarzutu, że płacić muszą długi miasteczka przeto ustanawia się, że dochód ze rzeźni, będącej własnością miasteczka, wybudowanej kosztem 5000 zł., a przynoszącej do 1300 zł. używany będzie wyłącznie na spłatę długu.

Użytkowanie pastwisk gminnych pozostaje nienaruszone, a mianowicie członkowie miasteczka użytkują wyłącznie z tych pastwisk, które są dotychczas własnością miasteczka, tak samo członkowie wsi użytkują wyłącznie ze swoich pastwisk, a wspólne pastwiska pozostają wspólnymi pastwiskami, jak dotychczas.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.**

We Lwowie, dnia 3. grudnia 1897.

Marszałek krajowy:

S. Budeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

U s t a w a

z dnia . . . . dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wcieleniu wsi Skolego do miasteczka Skolego stosownie do postanowień §. 96 ustawy krajowej z dnia 3. lipca 1896 (Dz. ust. kraj. Nr. 51 z 1896).

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

Art. I.

Gmina wsi Skolego, powiatu stryjskiego, zostaje do gminy miasteczka Skolego tegoż powiatu wcieloną w myśl postanowień §. 96. ustawy z dnia 3. lipca 1896 (Dz. ust. kr. Nr. 51).

Art. II.

Tak ruchomy i nieruchomy majątek, jak i dobro obu gmin, łączy się w jedną całość i uzyskane dochody z takowych służyć będą na pokrycie wydatków gminnych, jak niemniej zobowiązań, pozostałych po obu gminach.

Od powyższej zasady ustanawia się następujące wyjątki:

- a) członkom gminy dotychczasowej wsi Skolego służyć będzie prawo pobierania drzewa budulcowego z lasów dotychczasowej wsi Skolego na naprawę ich własnych budynków, tudzież drzewa opałowego, wyłącznie na opał ich własnych budynków po niższej cenie o 50⁰/₀ taryfy lasowej,
- b) na spłatę długu miasteczka Skolego, wykazanego w inwentarzu tegoż miasteczka w kwocie 11.903 zł. 86 ct., użyty być ma dochód ze rzeźni, będącej dotychczas własnością miasteczka ;
- c) kapitał 6000 zł., będący własnością wsi Skolego, ulokowany na książeczkach kasy oszczędności we Lwowie Nr. 89036, 89038 i 89044 i znajdujący się w depozycie Wydziału powiatowego, jak niemniej zapis długu państwa w d 1/2 1895. L. 179013 na 1.600 zł., będący własnością wsi Skolego, użyte być mają na założenie kasy pożyczkowej dla członków dotychczasowej wsi Skolego pod zarządem zwierzchności gminnej i dopiero wówczas, gdyby przez pół roku nie było zgłaszających się o pożyczki członków gminy dotychczasowej wsi Skolego mogą być z tego funduszu pożyczki i innym członkom połączonych gmin udzielone.

- d) Każda z połączonych gmin pozostaje przy swoich prawach użytkowania pastwisk gminnych, tak samo pozostają nienaruszone prawa do użytkowania wspólnych pastwisk.

Art. III.

Niniejsza ustawa wchodzi w wykonanie z dniem jej ogłoszenia w tym czasie mają być obie rady gminne rozwiązane, tymczasowy zarząd połączonych gmin ustanowiony i wybory do Rady gminnej połączonych gmin rozpisane.

Art. IV.

Wykonanie ustawy poruczam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.
